

สรุปผลการประชุมประจำปีของ APF ครั้งที่ 21
(The 21st Annual General Meeting of the APF)
ระหว่างวันที่ 26-27 ตุลาคม 2559 ที่กรุงเทพฯ

1. ผู้เข้าร่วมประชุม

ประกอบด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งเป็นสมาชิกของกรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิฯ ในภูมิภาคเอเชีย – แปซิฟิก (APF) ซึ่งแบ่งเป็นสมาชิกประเภทสามัญ (full members) จำนวน 15 สถาบัน ได้แก่ อัฟกานิสถาน ออสเตรเลีย อินเดีย อินโดนีเซีย จอร์แดน เกาหลีใต้ มาเลเซีย มองโกเลีย เนปาล นิวซีแลนด์ ปาเลสไตน์ ฟิลิปปินส์ กาตาร์ ซามัว และติมอร์เลสเต้ และสมาชิกสมทบ (associate members) จำนวน 6 สถาบัน ได้แก่ บังกลาเทศ มัลดีฟส์ เมียนมา โอมาน ศรีลังกา และไทย รวม 21 สถาบัน (สถาบันสิทธิฯ ของ คาชัคสถานซึ่งเป็นสมาชิกสมทบบมิได้เข้าร่วม) นอกจากนี้ ยังมีผู้สังเกตการณ์ (observers) จากบาร์เรน ฟิจิ และผู้แทนพิเศษของ GANHRI ตลอดจนเจ้าหน้าที่สำนักเลขานุการของ APF เข้าร่วมประชุม

สำหรับคณะผู้แทนจาก กสม. และสำนักงาน กสม. ประกอบด้วย ประธาน กสม. เลขาธิการ กสม. นางพรรษา บุญรัตน์ ที่ปรึกษาสำนักงาน กสม. และนายภูวดล วีระเวชพิสัย ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชน ระหว่างประเทศ

2. สรุปสาระสำคัญของการประชุม

2.1 วันที่ 26 ตุลาคม 2559

2.1.1 การประชุม APF – NGO Dialogue

เป็นการหารือระหว่างสมาชิก APF กับเครือข่าย NGO ในภูมิภาคเอเชียที่ติดตามการดำเนินงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค ซึ่งมีชื่อว่า Asian NGO Network on National Human Rights Institutions หรือ ANNI ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกครั้งก่อนเริ่มการประชุมประจำปีของ APF เพื่อสะท้อนมุมมองของเครือข่าย NGO ต่อการดำเนินงานของ APF รวมทั้งแนวทางการร่วมมือระหว่างกันในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคต่อไป

สำหรับประเด็นสำคัญที่ผู้แทน ANNI ได้หยิบยกขึ้นหารือในที่ประชุม ได้แก่

(1) ขอให้ APF ผนึกความร่วมมือกับภาคประชาสังคมในประเทศที่ปัจจุบันยังไม่มีการจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อาทิ ญีปุ่น ไต้หวัน และกัมพูชาให้มีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวโดยเร็ว โดยบรรจุให้เป็นหนึ่งในประเด็นยุทธศาสตร์การทำงานของ APF

(2) สถานการณ์การดำเนินงานของเครือข่ายนักปกป้องสิทธิมนุษยชน (Human Rights Defenders) ในภูมิภาคเอเชียกำลังตกอยู่ในสภาวะที่ล่อแหลมและเป็นอันตราย หลายคนถูกข่มขู่คุกคามเอาชีวิต ถูกสังหารและบังคับให้สูญหาย ถูกปิดกั้นการแสดงความคิดเห็น มีการใช้ความรุนแรงและการทรมานต่อบุคคลเหล่านี้ รวมทั้งสมาชิกในครอบครัว ในการนี้ จึงขอความสนับสนุนจาก APF และสถาบันสิทธิฯ ซึ่งเป็นสมาชิกในการส่งเสริมความร่วมมืออย่างจริงจังกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชน โดยการรณรงค์ให้รัฐบาลออกกฎหมายคุ้มครองการดำเนินงานของบุคคลเหล่านี้ที่มีความสอดคล้องกับปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วย

นักปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมทั้งปรับปรุงวิธีการทำงานภายในโดยการจัดตั้งหน่วยประสานงานกลาง (focal point) ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และดำเนินการสืบสวนสอบสวนคำร้องที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนเหล่านี้ โดยเฉพาะการนำผู้กระทำผิดมารับการลงโทษ

(3) ขอให้ APF และสถาบันสิทธิฯ แสดงบทบาทที่แข็งขันในการปกป้องสิทธิของผู้ใช้แรงงาน โดยเฉพาะสิทธิในการเจรจาต่อรอง การแสดงความคิดเห็น และการจัดตั้งสมาคม รวมทั้งการทำงานที่เหมาะสม (decent work)

(4) ประเด็นเรื่องสิทธิในที่ดินทำกิน รวมทั้งสิทธิในเศรษฐกิจและสังคมอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียยังคงเป็นข้อห่วงกังวล แม้เศรษฐกิจของประเทศต่างๆ จะมีการขยายตัว แต่ความไม่เท่าเทียมกันก็ยังคงมีอยู่ โดยเฉพาะในกลุ่มบุคคลชายขอบ และกลุ่มผู้ด้อยโอกาสต่างๆ ที่ถูกกีดกันจากการเข้าถึงทรัพยากรและเงินทุน

(5) ขอให้สถาบันสิทธิฯ ให้ความสำคัญกับการติดตามการดำเนินงานของรัฐบาลในการอนุวัติการตามเป้าหมายต่างๆ ของ SDGs โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 16 ว่าด้วยการเข้าถึงความยุติธรรมเพื่อสร้างสังคมที่มีสันติสุข

(6) ขอให้ APF รณรงค์ในเรื่องการยกเลิกโทษประหารชีวิต โดยเฉพาะในประเทศที่ไม่มี ความยุติธรรมทางอาญาที่มีการประหารชีวิตนักโทษก่อนที่กระบวนการพิจารณาในศาลจะเสร็จสิ้น การตัดสินประหารชีวิตเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี หรือการดำเนินการประหารชีวิตโดยไม่แจ้งวันให้ญาติพี่น้องหรือผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ เป็นต้น

ที่ประชุมรับทราบข้อเสนอของผู้แทน NGO โดยฝ่ายเลขานุการของ APF แจ้งว่า APF จะเน้นการดำเนินงานตามคำขอของสถาบันสิทธิฯ ซึ่งเป็นสมาชิกของ APF เป็นหลัก และจะพิจารณาจัดลำดับความสำคัญตามความเห็นชอบร่วมกันจากที่ประชุม Forum Council แห่งนี้ ในส่วนของผู้เข้าร่วมประชุมก็มีความเห็นว่าข้อเสนอของผู้แทน NGO หลายเรื่องเป็นสิ่งที่สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ดำเนินการอยู่แล้ว หากเครือข่าย NGO เห็นว่ายังมีประเด็นอื่นใดที่ยังเป็นข้อบกพร่องหรือสมควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษก็สามารถแจ้งไปยังสถาบันสิทธิฯ นั้นๆ โดยตรง เพื่อให้สามารถรับทราบข้อมูลที่ตรงกัน และร่วมมือกันทำงานในทิศทางเดียวกันต่อไปมากกว่าที่จะมาตำหนิการทำงานหรือมีการระบุชื่อในที่ประชุม

2.1.2 การปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (The Work of National Human Rights Institutions)

การประชุมในระเบียบวาระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้แทนของสถาบันสิทธิฯ ที่เข้าร่วมประชุมในฐานะผู้สังเกตการณ์ (observer) ซึ่งได้แก่ บาหลีเรน และฟิจิ ได้แนะนำตัวและการดำเนินงานที่สำคัญของสถาบันของตน นอกจากนี้ ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีการเปลี่ยนแปลงผู้ดำรงตำแหน่งในสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในประเทศสมาชิก APF หลายประเทศ ในการนี้ APF จึงเห็นควรให้ประธานหรือผู้แทนของสถาบันสิทธิฯ ที่เป็นสมาชิกได้กล่าวแนะนำตัวและการดำเนินงานที่สำคัญในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาเพียง 1 เรื่อง

ประธาน กสม. ได้กล่าวแนะนำตนเอง พร้อมกับแจ้งให้ที่ประชุมทราบถึงการดำเนินงานที่สำคัญของ กสม. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของ กสม. ในฐานะที่เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ การมีข้อเสนอไปยังคณะกรรมการร่าง

รัฐธรรมนูญเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยเฉพาะข้อเสนอแนะในเรื่องกระบวนการสรรหา กสม. ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม และการคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของ กสม. ที่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินสถานะ (SCA) ทั้งนี้ กสม. จะพยายามดำเนินการอย่างเต็มที่เพื่อให้กฎหมายที่เกี่ยวกับ กสม. มีความสอดคล้องกับหลักการปารีสให้มากที่สุดเพื่อเปิดโอกาสให้ กสม. สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 วันที่ 27 ตุลาคม 2559

2.2.1 การรับสมาชิกใหม่

ที่ประชุม Forum Council ได้ให้การรับรองการเข้าเป็นสมาชิก APF ลำดับที่ 23-24 ของ บาร์ทเรน และอิรัก ในฐานะสมาชิกสมทบ (associate member) โดยพิจารณาเงื่อนไขของการเข้าเป็นสมาชิกตามธรรมนูญ APF ข้อ 11.2 จำนวน 3 ประการคือ

- (1) เป็นสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- (2) เป็นสถาบันที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก
- (3) เป็นสถาบันที่มีความสอดคล้องบางส่วนกับหลักการปารีส

ทั้งนี้ สถาบันสิทธิฯ ของบาร์ทเรน และอิรักมีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไขที่กำหนดทั้ง 3 ประการ โดยทั้ง 2 สถาบันได้รับการประเมินสถานะ B จากคณะกรรมการประเมินสถานะ (SCA) ของ GANHRI เมื่อเดือนพฤษภาคม 2559 (บาร์ทเรน) และเดือนมีนาคม 2558 (อิรัก) ซึ่งตามธรรมนูญของ APF สถาบันสิทธิฯ ที่มีความสอดคล้องเป็นบางส่วนกับหลักการปารีสสามารถเข้าเป็นสมาชิก APF ได้ในฐานะสมาชิกสมทบ (associate member)

2.2.2 รายงานเรื่องโทษประหารชีวิต (Death Penalty Report) ฉบับปรับปรุงของ APF

APF ได้จัดทำรายงานเรื่องโทษประหารชีวิตฉบับใหม่เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงแทนรายงานของ Advisory Council of Jurists (ACJ) ซึ่งจัดทำมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 โดยในการจัดทำรายงานฉบับใหม่นี้ APF ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจาก Ms. Delphine Lourtou ผู้เชี่ยวชาญจาก Cornell Center on the Death Penalty Worldwide และนาย Zaved Mahmood ผู้ประสานงานหลักในด้านการยกเลิกโทษประหารชีวิตประจำสำนักงาน OHCHR ซึ่งได้ให้คำแนะนำและข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการล่าสุดในการดำเนินงานเพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิตในกรอบของสหประชาชาติ คณะกรรมการประจำภายใต้สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน (Treaty bodies) และกลไกผู้เสนอรายงานพิเศษของสหประชาชาติ ทั้งนี้ ข้อมูลที่ใช้ประกอบการจัดทำรายงานเป็นข้อมูลล่าสุดจนถึงเดือนกันยายน 2559

สาระสำคัญของรายงานฉบับนี้ได้กล่าวถึงแนวโน้มของการยกเลิกโทษประหารชีวิตจนถึงปัจจุบัน (กันยายน 2559) ซึ่งมีประเทศที่ยกเลิกโทษดังกล่าวในทุกฐานความผิดไปแล้วทั้งสิ้น 102 ประเทศ ในจำนวนนี้อยู่ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก 19 ประเทศ และที่ยังคงไว้ซึ่งโทษดังกล่าวจำนวน 22 ประเทศ สำหรับประเทศสมาชิก APF ที่ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตแล้วมีอยู่ 7 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย มองโกเลีย เนปาล นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ ซามัว ติมอร์เลสเต่ ประเทศที่ยกเลิกสำหรับความผิดประเภท ordinary crimes

มี 1 ประเทศ ได้แก่ คาซัคสถาน ประเทศที่ยกเลิกในทางปฏิบัติมี 4 ประเทศ ได้แก่ มัลดีฟส์ เมียนมา เกาหลีใต้ และศรีลังกา ส่วน 10 ประเทศที่ยังคงโทษประหารชีวิต (retentionist) ได้แก่ อัฟกานิสถาน บังกลาเทศ อินเดีย อินโดนีเซีย จอร์แดน มาเลเซีย โอมาน ปาเลสไตน์ กาตาร์ และประเทศไทย

รายงานฉบับดังกล่าวมีสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องโทษประหารชีวิตตามที่ปรากฏในตราสารระหว่างประเทศทางด้านสิทธิมนุษยชนฉบับต่างๆ นับตั้งแต่ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กติกาว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) พิธีสารเลือกรับฉบับที่ 2 ภายใต้กติกา ICCPR อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน (CAT) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ตลอดจน General Comments ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Committee – HRC) ซึ่งเป็นคณะกรรมการประจำกติกา ICCPR เรื่องมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องโทษประหารชีวิตปี ค.ศ. 1984 ตลอดจนรายงานของผู้เสนอรายงานพิเศษของสหประชาชาติว่าด้วยการทรมาน และผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งยังมีการอ้างอิงตราสารระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับโทษประหารชีวิต ได้แก่ European Convention on Human Rights และ American Convention on Human Rights ด้วย

นอกจากนี้ รายงานยังได้ระบุถึงประเด็นที่ยังคงเป็นปัญหาถกเถียงซึ่งถือเป็นข้อห่วงกังวลของประชาคมระหว่างประเทศและกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้โทษประหารชีวิต ได้แก่ การตีความความหมายของคดีอุกฉกรรจ์ที่สุด (The Most Serious Crimes Standard) กลุ่มบุคคลที่ไม่สมควรได้รับโทษประหารชีวิต ซึ่งได้แก่ เด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี หญิงมีครรภ์และหญิงที่ยังมีบุตรในครรภ์ บุคคลที่ป่วยหรือมีความพิการทางจิต และผู้สูงอายุ ประเด็นเรื่องการลงโทษประหารชีวิตสถานเดียว (Mandatory Death Penalty) การนำโทษประหารชีวิตมาใช้ใหม่ การถูกทำให้เสียชีวิตตามอำเภอใจ (Arbitrary Deprivation of Life) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีอย่างยุติธรรม (Fair Trial Rights) สิทธิที่จะได้รับการมีตัวแทนทางกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (Rights to Effective Legal Representation) สิทธิที่จะได้รับการอภัยโทษ วิธีการประหารชีวิต และสภาพของสถานที่กักขังของผู้ที่ต้องโทษประหาร เป็นต้น

รายงานฉบับนี้มีข้อเสนอแนะ (recommendations) เกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งเป็นสมาชิก APF จำนวน 14 ประเทศ ซึ่งยังมีได้ยกเลิกโทษประหารชีวิต รวมทั้ง กสม. ของไทยในประเด็นต่างๆ ดังนี้

(1) ขอให้ กสม. พิจารณารณรงค์ให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดทุกประเภท โดยเฉพาะความผิดที่ไม่ควรจัดเป็นความผิดอุกฉกรรจ์ที่สุดหรือการกระทำผิดที่ไม่ทำให้เกิดการเสียชีวิต เช่น คดีก่อการร้ายที่ไม่ส่งผลถึงชีวิต การข่มขืน การลอบวางเพลิง การลักพาตัว การลักลอบค้ายาเสพติดและ มีไว้ในครอบครอง อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ การก่อกบฏ การสืบราชการลับ การค้ามนุษย์ในผู้หญิงและเด็ก การใช้อาวุธปืนและวัตถุระเบิดอย่างผิดกฎหมาย

(2) ขอให้ กสม. พิจารณารณรงค์เพื่อให้มีการยกเลิกการลงโทษประหารชีวิตสถานเดียวสำหรับความผิดบางประเภท ได้แก่ การฆาตกรรมร้ายแรง การฆาตกรรม การปล้นทรัพย์ที่ทำให้เกิดการเสียชีวิต การค้ายาเสพติด การกบฏ และการหนีทหาร

(3) ขอให้ กสม. พิจารณารณรงคี่ให้มีการจำกัดการบังคับใช้โทษประหารชีวิตต่อหญิงที่ยังมีบุตรอยู่ในความดูแล ผู้สูงอายุ และควรมีข้อกำหนดที่ชัดเจนเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลที่มีความพิการทางสติปัญญา

(4) ขอให้ กสม. พิจารณารณรงคี่ให้รัฐบาลรับทราบข้อห่วงกังวลของกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศว่าวิธีประหารชีวิตของไทยไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ตามรายงานของผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการทรมานเมื่อปี 2555 ระบุว่า การประหารชีวิตไม่ว่าจะดำเนินการด้วยวิธีใดล้วนก่อให้เกิดความเจ็บปวดและทรมาน โดยรัฐไม่สามารถให้หลักประกันได้ว่ามีวิธีการประหารใดที่ปราศจากความเจ็บปวด (pain free method of execution)

(5) ขอให้ กสม. พิจารณารณรงคี่ให้รัฐบาลเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฉบับที่ 2 ของกติกา ICCPR ว่าด้วยการยกเลิกโทษประหารชีวิต

(6) ขอให้ กสม. พิจารณารณรงคี่ให้รัฐบาลประกาศการพักโทษประหารชีวิต

(7) ขอให้ กสม. พิจารณารณรงคี่ให้รัฐบาลงดออกเสียงคัดค้านข้อมติของสมัชชาสหประชาชาติว่าด้วยการพักโทษประหารชีวิตซึ่งจะมีการพิจารณาในเดือนธันวาคม 2559

ที่ประชุมแสดงความขอบคุณความพยายามของ APF ในการปรับปรุงรายงานว่าด้วยเรื่องโทษประหารชีวิตให้มีความทันสมัย โดยเฉพาะการอ้างอิงข้อบทในตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับโทษประหารชีวิต พร้อมกับได้อภิปรายถึงความคืบหน้าของการดำเนินงานในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศที่ยังคงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิต ขณะเดียวกันได้มีการหยิบยกความเกี่ยวพันกันระหว่างการใช้กฎหมายอิสลามกับโทษประหารชีวิต โดยผู้แทนของกาตาร์ ปาเลสไตน์ โอมานและจอร์แดน กล่าวว่าไม่ควรนำกฎหมายอิสลาม หรือ Sharia Law มาอ้างอิงกับการใช้โทษประหารชีวิตในประเทศมุสลิม การกำหนดบทลงโทษถึงขั้นประหารชีวิตขึ้นอยู่กับสภาพสังคม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศมากกว่าหลักการทางศาสนา นอกจากนี้ ประธานสถาบันสิทธิฯ ของฟิลิปปินส์ได้กล่าวถึงสถานการณ์การปราบปรามผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดและผู้ที่มีส่วนร่วมโดยการวิสามัญฆาตกรรมทั้งจากเจ้าหน้าที่รัฐและบุคคลอื่นซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิตไปแล้วมากกว่า 4,700 คน ทำให้หวั่นเกรงกันว่าอาจเป็นช่องทางให้มีการนำโทษประหารชีวิตกลับมาใช้อีกครั้งหนึ่งในประเทศฟิลิปปินส์ ส่วนผู้แทนของมาเลเซียกล่าวว่า ขณะนี้สำนักงานอัยการสูงสุดของมาเลเซียกำลังพิจารณาเรื่องการลดโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดบางประเภท

2.2.3 การพิจารณารายงานของ Forum Council Working Group

ภูมิหลัง

ที่ประชุม Forum Council ของ APF เมื่อปี 2556 ได้ตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาการปรับปรุงระบบการบริหารงานของ APF เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเนื่องจากมีแนวโน้มว่า APF จะมีสมาชิกเพิ่มขึ้น และระบบการบริหารงานแบบเดิมที่ให้ที่ประชุม Forum Council ซึ่งประกอบด้วยประธานสถาบันสมาชิกที่มีสถานะ A เป็นกลไกตัดสินใจเรื่องต่างๆ อาจมีผลกระทบต่อประสิทธิผลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของ APF

คณะทำงานได้เสนอผลการศึกษาเรื่องระบบการบริหารงานของ APF ต่อที่ประชุมประจำปีของ APF เมื่อปี 2557 และ 2558 ซึ่งที่ประชุมได้รับรองข้อเสนอแนะหลักๆ ของคณะทำงานที่ให้มีการปรับเปลี่ยนที่ประชุม Forum Council เป็นที่ประชุม General Assembly และมีอำนาจในการพิจารณาตัดสินใจเรื่องต่างๆ เหมือนที่ประชุม Forum Council เดิม เช่น การตัดสินใจเรื่องแผนยุทธศาสตร์ของ APF การรับรองรายงานประจำปี การแก้ไขธรรมนูญและข้อบังคับของ APF และการพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับสมาชิกภาพ โดยสถาบันสมาชิกทั้งที่มีสถานะ A และ B จะสามารถเข้าร่วมการประชุมและร่วมอภิปรายในประเด็นต่างๆ ในที่ประชุม General Assembly ได้ยกเว้นสถาบันที่มีสถานะ A เท่านั้นจึงจะมีสิทธิลงคะแนนเสียง

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้รับรองข้อเสนอของคณะทำงานที่ให้ยกเลิกแนวปฏิบัติที่ให้สถาบันสิทธิฯ ที่เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม Biennial Conference ของ APF ดำรงตำแหน่งประธานของ APF และเสนอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหาร (Management Board) ขึ้นแทน คณะกรรมการบริหารนี้ประกอบด้วยบุคคลจากสถาบันสมาชิกที่มีสถานะ A จำนวน 5 คนที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุม General Assembly ผู้ที่ได้รับเลือกมีวาระการดำรงตำแหน่ง 2 ปีและเป็นการดำรงตำแหน่งเฉพาะตัวบุคคล ไม่สามารถโอนให้บุคคลอื่นในสถาบันสิทธิฯ ของตนปฏิบัติหน้าที่แทนได้ คณะกรรมการบริหารจะมีการประชุมปีละ 2 ครั้ง มีหน้าที่ในการให้ข้อเสนอแนะแก่ที่ประชุม General Assembly ในเรื่องต่างๆ ที่ที่ประชุมจะต้องพิจารณาและตัดสินใจ การรับรองแผนปฏิบัติการประจำปีของ APF การพิจารณาให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนแก่สถาบันสิทธิฯ ที่อยู่ในสถานการณ์เสี่ยงตามที่ได้รับร้องขอ รวมทั้งการกำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ของ APF

อย่างไรก็ดี ที่ประชุมประจำปี APF ครั้งที่ 20 เมื่อปี 2558 ได้ขอให้คณะทำงานทบทวนรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเสนอใน 2 ประเด็น คือ (1) การให้สถาบันสมาชิกที่มีสถานะ B มีสิทธิลงคะแนนเสียงได้ และ (2) การเพิ่มจำนวนองค์ประกอบในคณะกรรมการบริหารจาก 5 คนเป็น 7 คน ซึ่งคณะทำงานได้พิจารณาแล้วได้ยืนยันความเห็นเดิม โดยในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิในการลงคะแนนเสียงเป็นแนวทางเดียวกับที่ใช้ในการประชุมของ GANHRI ส่วนการเพิ่มจำนวนองค์ประกอบในคณะกรรมการบริหารอาจมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของ APF และอาจทำให้เกิดการปกป้องผลประโยชน์แบ่งตามอนุภูมิภาคย่อย (sub-regionalization) ในคณะกรรมการบริหารมากกว่าการคำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรในภาพรวม แต่เพื่อให้คณะกรรมการบริหารสะท้อนความหลากหลายของภูมิภาค คณะทำงานจึงเสนอว่าสมาชิกในคณะกรรมการบริหารไม่ควรมีบุคคลที่มาจากอนุภูมิภาคใดมากกว่า 1 คน ยกเว้นว่าไม่มีการเสนอชื่อผู้สมัครจากกลุ่มอนุภาครอบทุกกลุ่ม (ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกประกอบด้วยอนุภูมิภาค 6 อนุภูมิภาค ได้แก่ ตะวันออกกลาง เอเชียกลาง เอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียเหนือ และแปซิฟิก)

ภายหลังการอภิปรายในประเด็นข้างต้น ที่ประชุมไม่สามารถหาข้อยุติในลักษณะฉันทามติ (consensus) ได้ จึงจำเป็นต้องมีการลงคะแนนเสียงโดยมีผลดังนี้

(1) ที่ประชุมได้ลงคะแนนเสียง (เฉพาะสมาชิก full members) สนับสนุน 10 เสียง คัดค้าน 2 เสียง (จอร์แดนและมาเลเซีย) และงดออกเสียง 3 เสียง รับรองข้อเสนอของคณะทำงานที่ยืนยันให้สถาบันสิทธิฯ ที่มีสถานะ A เท่านั้นที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงในที่ประชุม General Assembly ส่วนสถาบันที่มีสถานะ B สามารถเข้าร่วมประชุมและร่วมอภิปรายแต่ไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียง

(2) ที่ประชุมได้ลงคะแนนเสียง (เฉพาะสมาชิก full members) สนับสนุน 10 เสียง คัดค้าน 1 เสียง (จอร์แดน) และงดออกเสียง 4 เสียง รับรองข้อเสนอของคณะกรรมการที่ยืนยันให้คณะกรรมการบริหารมีองค์ประกอบจำนวน 5 คน และสมาชิกในคณะกรรมการบริหารไม่ควรมีมากกว่า 1 คน จาก 1 ภูมิภาค ยกเว้นในกรณีที่ไม่มีการเสนอชื่อผู้สมัครที่เพียงพอ

(3) ที่ประชุมได้ลงคะแนนเสียง (เฉพาะสมาชิก full members) สนับสนุน 11 เสียง และงดออกเสียง 4 เสียง (ไม่มีผู้คัดค้าน) ต่อข้อเสนอให้มีการขยายอำนาจการทำงานของคณะกรรมการให้ครอบคลุมการแก้ไขธรรมนูญของ APF ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปโครงสร้างการบริหารของ APF เพื่อให้ที่ประชุม Forum Council รับรองต่อไป

2.2.4 รายงานของผู้แทน GANHRI

ที่ประชุมรับทราบรายงานของนาย Alan Miller ผู้แทนพิเศษของประธาน GANHRI เกี่ยวกับกิจกรรมและการดำเนินงานที่สำคัญของ GANHRI โดยเฉพาะในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของฝ่ายเลขานุการที่นครเจนีวา โดยการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน การยกระดับการมีปฏิสัมพันธ์ของ GANHRI กับหน่วยงานต่างๆ การเพิ่มบทบาทของ GANHRI ในเวทีการประชุมของสหประชาชาติ ซึ่งจะเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ รวมทั้งการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ฉบับใหม่ของ GANHRI ซึ่งจะเริ่มดำเนินการในปี 2560

2.2.5 การจัดประชุมประจำปีและการประชุมใหญ่ทุก 2 ปี ของ APF ครั้งที่ 22

ที่ประชุมรับทราบคำมั่นของผู้แทนสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของอัฟกานิสถานที่ยืนยันจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมประจำปีและการประชุมใหญ่ทุก 2 ปี ของ APF ครั้งที่ 22 (22nd APF Annual Meeting and Biennial Conference) ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2560 ที่กรุงคาบูล ประเทศอัฟกานิสถาน โดยที่หลายประเทศได้แสดงความห่วงกังวลในเรื่องสถานการณ์ด้านความปลอดภัยในประเทศอัฟกานิสถาน ผู้แทน APF จึงได้แจ้งว่าประธาน APF (มองโกเลีย) จะมีหนังสือเชิญประชุมไปยังสมาชิกทุกประเทศภายในปีนี้หรือต้นปีหน้า หากภายในวันที่ 1 มีนาคม 2560 มีสมาชิกที่ตอบรับเข้าร่วมประชุมไม่ถึงครึ่งหนึ่งของสมาชิก APF ทั้งหมด (24 สถาบัน) APF จะเปลี่ยนสถานที่จัดการประชุมประจำปีครั้งที่ 22 มาเป็นที่กรุงเทพฯ ในลักษณะ business meeting แทน

นายภูวดล วีระเวฬุพิสัย

ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

จัดทำรายงานการประชุม

ธันวาคม 2559

